

namreč, da je g. Savaschnik prav v tesni zvezi s „Tagblatt-om.“ Kdor ni tega verjel dosedaj, tega je prepričal vvodni članek v 19. listu pod naslovom: „Consistorium und Volksschule“, kajti v njem se nekoliko stavkov od besede do besede navaja iz odgovora, ki ga je naš prečast. konzistorij dal Belkredi-jevemu znanemu vprašanju. To je bilo mogoče le g. Savaschniku, ki ima v rokah konzist. spise, in ki najbolje vé, da je prav on tisti „im Schulfache erfahrener Consistorialrath“, ki je oddal svoj „separatvotum“, iz kterega navaja tudi nekaj stavkov. Ker se je iz teh dveh spisov razglasilo samo to, kar se vjema z namenom „Tagblatt-ovem“, in ker ravno zdaj gre za postavo o vpeljanji slovenskega jezika v šole vsled 19. §. temeljnih ustavnih pravic, zato je opravičena naša prošnja, naj blagovoli prečast. konzistorij, morda v „Triglav-u“, od besede do besede razglasiti svoje tedanje sporočilo in pa „separatvotum“ onega izvedenega svetovalca, da svet sodi, kaj je pravo in resnica. Naše bralce pa že zdaj napotimo na 192. stran „Novic“ od 1866. leta, da vidijo, kako „Tagblatt“ suče mnenje Hicingerjevo o preuredbi učilnega reda v ljudskih šolah. Kakošno sporočilo si je pa g. Savaschnik naročil iz „Tržiča“, jim pa mi vemo povedati.

— („Tagblatt“ in pa „landesfürstlichen Patronate.“) Pod tem naslovom svoj žole razliva iz Ribnice „narejena“ originalkorespondencija nad tem, da je preč. g. Martin Skubec imenovan za župnika v Ribnici in ne tisti gospod, kteremu je „Tagblatt“ na srce privezan. C. k. deželna vlada se je o tem imenovanji, če tudi še le potem, ko je prosilec, ki je bil na prvem mestu v predlogu, dobil drugo faro, držala nasveta knezoškofjskega, in je s tem vstregla faranom, ki so jako veseli, da so dobili gosp. Skubeca. „Tagblatt“ more tedaj mirno spati. Tako pa se je tudi Novični „vir“ v 27. listu za „gotovega“ skazal, — a poniknil je zarad Rudnika, kjer se ni spolnilo sporočilo onega „vira“, da je c. kr. deželna vlada letos zmirom v soglasji bila s predlogi knezoškofjskega ordinarjata.

— („Tagblattova“ taktika.) Nanašaje se na predlog o premembi statuta za ljubljanski mestni zbor, povdarja „Tagblatt“, da župan dr. Costa pri Sokolovi obravnavi za pričo zaslišan, ni bil v prisego vzet. Samo to pové, — a tega ne, zakaj ni bil, in da dve sodnji ste ga nedolžnega spoznali. Dokler je v nekterih okrogih sum letil na to, da je župan potuho dajal ravsú, se ni mogel v prisego vzet; al obé sodnji ste soglasno ovrgele ta sum. Mar „Tagblatt“ ne vé tega? in če vé, ali ni to perfidija, ki se le v tem listu nahajati more, da eno pové, drugo pa zamolči?

— Knjiga, katere je ves učeni slovanski svet uže davno željno pogrešal in toraj težko čakal, pričela je na svitlo hoditi na Dunaji pri Braumuellerji, in to je slavnega dr. Miklošiča IV. del slovanske slovnice, namreč sintaksa. Te dni je prišlo tesno natisnjenih 8 pól na osmíni na svitlo; vse delo bode obsegalo 40 do 50 pól.

— (Ljudskim učiteljem na Kranjskem.) V torek 15. dne t. m. bode v Ljubljani prvi občni zbor učiteljev ljudskih šol na Kranjskem. Ob 8. uri zjutraj je v stolni cerkvi sv. maša, pri kateri bodo učitelji peli. Ob 9. uri potem se prične zbor v mestni dvorani, in sicer po tej-le vrsti:

1. Načelnik osnovalnega odbora A. Praprotnik ogovori skupščino, in naznanja opravilni red.

2. Voli se prvosednik in dva perovodja.

3. Razgovori bodo: a) Kaj je pomanjkljivega pri naših ljudskih šolah, in česa živo potrebujejo? b) Kako

bi se v ljudski šoli z drugimi nauki združeno pospeševalo umno, národno gospodarstvo in obrtnijstvo? c) Kako bi se stalno zboljšale slabe okoliščine o učiteljski plači? Obravnavalo se bode po slovenski; razgovarjalo pa se bode poljubno, v slovenskem ali v nemškem jeziku. Vsak govornik mora pa govoriti, ne brati.

Pripravljeno je tudi nekaj prenočišč. Kdor bi bil tedaj v zadregi zavoljo stanovanja, naj se oglasi pri odboru.

Učitelji! pridite v zbor, kolikor vas le more; skupna moč ima veljavo!

V Ljubljani 8. septembra 1868.

Osnovalni odbor.

— Iz Štajarskega došli obiskovalci družega tabora na Slovenskem, pri katerem je bilo nazočih nad 60 Sokolovcev, ne morejo dopovedati, kako velikansk in sijajin shod so napravili štajarski rodoljubi 6. dne t. m. v prijaznem Žavcu. Obširniši popis pustivši za prihodnji list, povemo danes le to: Naroda se je zbralo po štenju c. k. komisarja, okrajnega poglavarja v Celji gosp. Bratiča nad 14.000. Obiskali so pa ta tabor ne le Slovenci iz vseh kronovin, ampak tudi Čehi in Hrvatje. Slovenski narod je zopet pokazal, da je še krepk v kljub 1000letnemu ponemčevanju, da vé, kaj ga tišči, kaj ima tirjati pravico, da je zrel za politično življenje. Gosp. dr. Vošnjak je izvrstno vodil zbor, kteremu so govorniki bili gospodje: dr. Ploj, dr. Zarnik, dr. Razlag, Raič, dr. Vošnjak in Žuža.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Gorice. Deželni zbor je v 4. seji imel na dnevnem redu predlog poslanca dr. Deperis-a, da bi se imele združiti po 2 ali več občin v eno županijo in tako napravile večje občine, — posl. Črnet-a nasvet zastran preuredbe zemljiščinih (gruntnih) bukev, — predlog deželnega odbora zastran kmetijske šole, in še nekoliko drugih reči bolj lokalnega obsega.

— V zavodu za gluho-neme je bila 2. dne t. m. končana preskušnja, ktero je z nazočnostjo počastilo obilo gospôde. Za sklenitev sta govorila dva učenca po italijanski in slovenski govor: „Človek samemu sebi prepuščen.“ Vzrejancev je z nedeljskimi vred 54; fantov 36, deklic 18.

Iz Trsta. — Zopet se le-sem oči obračajo. — Še zmiraj tukaj vrè. Stranke so še zmiraj napete. Mnogi mestni starešine so se odpovedali svojemu poslanstvu — zdaj, ko mestni zbor kot deželni zbor zboruje. Temu pač na svetu ni para, da bi kje bil mestni zbor deželni zbor, kakor ga je tukaj vstvarila Schmerlingova modrost!

Iz Galicije. Ves svet radovedno pričakuje, kako bo kaj z nasvetoma Smolkinem in Zyblikievičevim, ki ju zdaj posebna komisija pretresa. Minister Giskra, bivši te dni v moravskem deželnem zboru, mu je pre-rokoval, da oba predloga padeta v zboru. Pri Poljaci je danes belo, kar je bilo včeraj črno; zibljejo se danes tako, jutri tako. Zoper Rusa kričijo, da jim vničuje jezik poljski, al Poljaci sami so Rusi proti bratinskemu svojemu narodu rusinskemu, kteremu zatirujejo njihov jezik. Razžaljeni po tem postopanju Poljakov so Rusini unidan zapustili deželni zbor.

Žitna cena

v Ljubljani 5. septembra 1868.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 4 fl. 70 — banaške 5 fl. 20. — turšice 3 fl. 10. — soršice 3 fl. 84. — rži 3 fl. 20. — ječmena 2 fl. 30. — prosa 2 fl. —. — ajde 2 fl. 50. — ovsa 1 fl. 80 — Krompir 1 fl. 20.